

Î N C H E I E R E

23 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Boldișor Ana,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Buligac Veaceslav
către Boldișor Ana privind încetarea proprietății pe cote-părți, partajarea bunurilor
imobile și stabilirea modului de folosința a bunurilor imobile,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2020 prin care s-a
respins declarat de Boldișor Ana, s-a admis apelul lui Buligac Veaceslav, s-a casat
parțial hotărârea Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă din 28 octombrie 2019 și
s-a emis în parte o hotărâre nouă,

c o n s t a t ă :

La 26 iulie 2018, Buligac Veaceslav s-a adresat în instanța de judecată, cu
cerere de chemare în judecată împotriva către Boldișor Ana, ulterior concretizată
privind încetarea proprietății comune pe cote părți a bunurilor imobile și stabilirea
modului de folosința a bunurilor imobile și revendicarea automobilului de model
XXX cu numere de înmatriculare XXX, care a aparținut tatălui reclamantului și la
moment se află în posesia pârâtei.

În motivarea acțiunii, a indicat că la 23 noiembrie 2017 a primit certificatul de
moștenitor testamentar asupra averii testate de la Buligac Mihail Ivan și anume:

- ½ cotă parte din terenul cu destinația construcției cu suprafața de 0,0663 ha, nr.
cadastral XXX, evaluat la suma de 8502 lei, în care sumă ½ constituie 4251 lei;
- ½ cotă parte din casa de locuit situată în or. Ștefan Vodă, str. XXX nr. XXX,
construcția cu nr. cadastral XXX cu suprafața de 119,7 m² , evaluată la suma de
158402 lei, din care ½ constituie 79201 lei,
- terenul agricol cu suprafața de 0,9698 ha, nr. cadastral XXX, situat în
extravilanul satul Feștelița, r-nul Ștefan Vodă , cu bonitatea de 63 grade, evaluat la
suma de 11383 lei și terenul cu destinație grădini situat în extravilanul satul Feștelița,
r-nul Ștefan Vodă, cu suprafața de 0,2800 ha, cu nr. cadastral XXX, cu bonitate de 63
grade și cu valoare de 3287 lei.

Reclamantul a indicat că de comun acord, folosirea bunurilor imobile moștenite
de el, amplasate în or. Ștefan Vodă, în comun cu Boldișor Ana este imposibilă.

Prin hotărârea Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 28 octombrie 2019 acțiunea s-a admis integral.

S-a încetat proprietatea comună a lui Buligac Veaceslav și Boldișor Ana asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale: XXX, XXX, amplasate în or. Ștefan Vodă, str. XXX.

S-a atribuit în natură lui Buligac Veaceslav, partea I din bunurile imobile, indicată în raportul de constatare nr.99-19 din 04 septembrie 2019 și anume: 0,0485 ha din terenul cu numărul cadastral XXX, amplasat în or. Ștefan Vodă, str. XXX, cu costul de 62911 lei; Încăperea nr.3, locativă, cu suprafața de 15 m.p., încăperea nr. 4, locativă cu suprafața de 8,1 m.p., încăperea nr.5-camera de păstrare cu suprafața de 18,5 m.p., cu costul total de 90454 lei, din casa de locuit cu numărul cadastral XXXX, amplasată în or. Ștefan Vodă, str. XXXX.

S-a obligat Buligac Veaceslav să instaleze, din cont propriu, poarta la stradă spre intrarea la partea de teren atribuită și să monteze ușa din încăperea nr.4 spre încăperea nr.5.

S-a atribuit în natură lui Boldișor Ana, partea II din bunurile imobile, indicată în raportul de constatare nr.99-19 din 04 septembrie 2019 și anume: 0,0178 ha din terenul cu numărul cadastral XXXX, amplasat în or. Ștefan Vodă, str. XXX, cu costul de 23089 lei; Încăperea nr.1, bucătărie, cu suprafața de 10,7 m.p., încăperea nr. 2, locativă cu suprafața de 15,8 m.p., încăperea nr.6, coridor, cu suprafața de 8,9 m.p., încăperea nr.7, bucătărie, cu suprafața de 11,6 m.p., cu costul total de 96546 lei, din casa de locuit cu numărul cadastral XXX, amplasată în or. Ștefan Vodă, str. XXX

S-a obligat Boldișor Ana, din cont propriu, să zidească golul ușii din încăperea nr.1 spre încăperea nr.3 și din încăperea nr.4 spre încăperea nr.6.

S-a încasat de la Buligac Veaceslav în beneficiul lui Boldișor Ana diferența între costul cotelor-părți a bunurilor imobile, în sumă de 16865 (șaisprezece mi opt sute șaiszeci și cinci) lei.

S-a încasat de la Boldișor Ana în beneficiul lui Buligac Veaceslav cheltuielile de judecată în sumă totală de 11128,5 (unsprezece mii una sută douăzeci și opt lei, cincizeci bani) lei.

Cerințele lui Buligac Veaceslav privind încasarea de la Boldișor Ana a cheltuielilor de transport în sumă de 1455,64 lei s-au respins ca neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 30 octombrie 2019 Buligac Veaceslav a declarat apel solicitând admitere apelului, casarea hotărârii în partea ce ține de modul de partajare a bunurilor proprietate comună pe cote părți cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care a dispune atribuirea în natură lui Buligac Veaceslav părții II conform variantei de partaj propuse de expert în raportul de constatare nr. 99-19 din 04 septembrie 2019, cât și încasarea integrală a cheltuielilor de judecată suportate de reclamant.

La 21 noiembrie 2019, a declarat apel și Boldișor Ana solicitând admitere apelului, casarea integrală a hotărârii pronunțate de prima instanță, cu emiterea unei hotărâri noi.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2020, s-a respins apelul declarat de către Boldișor Ana.

S-a admis apelul declarat de Buligac Veaceslav și s-a casat parțial hotărârea Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 28 octombrie 2019, în partea atribuirii în natură a bunului și în această parte s-a emis o nouă hotărâre prin care:

S-a atribuit în natură lui Boldișor Ana partea I din bunurile imobile, indicată în raportul de constatare nr.99-19 din 04 septembrie 2019 și anume:

- 0,0485 ha din terenul cu numărul cadastral XXX, amplasat în or. Ștefan Vodă, str. XXX, cu costul de 62911 lei;

- Încăperea nr.3, locativă, cu suprafața de 15 m.p., încăperea nr. 4, locativă cu suprafața de 8,1 m.p., încăperea nr.5-camara de păstrare cu suprafața de 18,5 m.p., cu costul total de 90454 lei, din casa de locuit cu numărul cadastral XXX, amplasată în or. Ștefan Vodă, str. XXX.

S-a obligat Boldișor Ana să instaleze, din cont propriu, poarta la stradă spre intrarea la partea de teren atribuită și să monteze ușa din încăperea nr.4 spre încăperea nr.5.

S-a atribuit în natură lui Buligac Veaceslav partea II din bunurile imobile, indicată în raportul de constatare nr.99-19 din 04 septembrie 2019 și anume:

- 0,0178 ha din terenul cu numărul cadastral XXX, amplasat în or. Ștefan Vodă, str. XXX, cu costul de 23089 lei;

- Încăperea nr.1, bucătărie, cu suprafața de 10,7 m.p., încăperea nr. 2, locativă cu suprafața de 15,8 m.p., încăperea nr.6, coridor, cu suprafață de 8,9 m.p., încăperea nr.7, bucătărie, cu suprafața de 11,6 m.p., cu costul total de 96546 lei, din casa de locuit cu numărul cadastral XXX, amplasată în or. Ștefan Vodă, str. XXX.

S-a obligat Buligac Veaceslav, din cont propriu, să zidească golul ușii din încăperea nr.1 spre încăperea nr.3 și din încăperea nr.4 spre încăperea nr.6.

S-a încasat de la Boldișor Ana în beneficiul lui Buligac Veaceslav diferența între costul cotelor-părți a bunurilor imobile, în sumă de 16865 (șaisprezece mi opt sute șaiszeci și cinci) lei.

În rest, hotărârea Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 28 octombrie 2019 s-a menținut.

Pentru a decide astfel, instanța a reținut că, potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, părțile în litigiu sunt coproprietari a ½ cotă-parte ale bunurilor imobile teren și casă de locuit individuală cu numerele cadastrale: XXX, XXX, amplasate în or. Ștefan Vodă, str. XXX.

În cadrul examinării cauzei în fond, Buligac Veaceslav a solicitat să-i fie atribuite în natură bunurile imobile indicate în partea II din raportul de constatare nr.99-19 din 04 septembrie 2019. Însă, contrar prevederilor art.240 alin.(3) Cod de procedură civilă, prima instanță a atribuit lui Buligac Veaceslav bunurile imobile indicate în partea I din raportul de constatare nr.99-19 din 04 septembrie 2019.

Instanța de apel a conchis că, deși în dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost indicat că acțiunea depusă de Buligac Veaceslav a fost admisă integral, la caz se atestă o altă situație de fapt astfel că concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Buligac Veaceslav a solicitat să-i fie atribuite în natură bunurile imobile indicate în partea II din raportul de constatare nr.99-19 din 04 septembrie 2019, instanța i-a atribuit în natură bunurile imobile indicate în partea I, iar în dispozitiv indică că acțiunea s-a admis integral.

La 27 octombrie 2020, Boldișor Ana a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2020 solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea ce ține de partajarea terenului aferent casei de locuit și transmiterea cauzei spre

rejudicare în instanța de apel.

În motivare a invocat că, nu este de acord soluția instanțelor ierarhic inferioare.

Decizia instanței de apel nu corespunde tuturor normelor de drept și nu răspunde în mod sigur și expres la obiecțiile formulate în cadrul examinării apelului.

Instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, aprecierea probelor a fost arbitrară.

Formulările din conținutul deciziei nu corespund exigențelor de corectitudine, certitudine, claritate consecutivitate și logică. Nu se atestă existența obiectivă a faptului că instanța de apel și-a exercitat în mod sigur obligația procesuală, stabilită prin prisma art. 373 din Codul de procedură civilă.

Instanța de apel incorect a raportat acțiunea la normele de drept material, în speță sunt aplicabile prevederile art.357,361 din codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019).

Atribuind reclamantului partea a II din imobil instanța a ignorat faptul că recurenta locuiește de facto în partea respectivă a imobilului. Anume aceasta parte a efectuat reparație capitală, cu instalarea cazanului și a contoarelor de apă și gaz.

Examinând cauza instanțele investite cu judecarea fondului nu au stabilit corect situația de fapt și de drept a litigiului.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 30 iunie 2020.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit scrisorii de comunicare, instanța de apel a expediat părților decizia motivată la 31 iulie 2020, însă la materialele dosarului lipsesc date referitoare la recepționarea acesteia. Astfel, instanța de recurs consideră că cererea de recurs declarată la 27 octombrie 2020, este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, la 20 noiembrie 2020, instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 25 noiembrie 2020, potrivit avizului de recepție (f. d. 20 Vol. II).

Până la data examinării recursului, intimatul referință nu a depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în

temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helters c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Boldișor Ana, nu se

încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Boldișor Ana.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru